

ครูเก่งครูดีมีทั่วแผ่นดินไทย

FINE AND GOOD TEACHERS ARE PREVALENT

นางคำสอน สระทอง

ครูภูมิปัญญาไทย ด้านอุตสาหกรรมและหัตถกรรม (การทอผ้าแพรวา)

ครูเชื้อสายผู้ไทท่านนี้มีโอกาสได้นำผ้าแพรวาขึ้นทูลเกล้าฯ ถวายสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ ได้รับการแต่งตั้งจากสำนักพระราชวังให้เป็นครูสอนการทอผ้าที่ศูนย์ส่งเสริมศิลปาชีพทุกนาขาม จังหวัดสกลนคร และต่อมายังได้รับเกียรติให้เป็นผู้นำกลุ่มสตรีทอผ้าแพรวาอำเภอคำม่วง ทอผ้าไหมวิจิตรแพรวาที่มีขนาดยาวที่สุดในโลก ขึ้นทูลเกล้าฯ ถวายพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ใน “การทอผ้าแพรวากาญจนานิกเชก” เพื่อเฉลิมฉลองในวโรกาสที่ทรงครองราชย์เป็นปีที่ 50 การที่ครูคำสอนได้รับเกียรติเช่นนี้ เนื่องจากครูมีทั้งฝีมือแบบช่างชั้นเลิศและมีความคิดสร้างสรรค์แบบศิลปินชั้นดี ทั้งยังถ่ายทอดมรดกชิ้นเอกนี้สู่ชนรุ่นหลัง สมกับที่ได้รับการยกย่องเป็น “เพชรน้ำหนึ่งในวงการผ้าแพรวไทย” อย่างแท้จริง

นายเจือ บุญไชยสุริยา

ครูภูมิปัญญาไทย ด้านแพทย์แผนไทย

ครูเจือ ชาวอำเภอโคกโพธิ์ จังหวัดปัตตานี ศึกษาด้านแพทย์แผนไทยอย่างลึกซึ้ง จนสามารถอ่านตำราโบราณได้อย่างแตกฉาน และคิดค้นสูตรยาสำคัญไว้ได้หลายขนาน นอกจากนี้ยังปลูกพืชสมุนไพรหายากไว้เป็นคุณูปการต่อสังคม ส่งผลให้ได้รับโล่เกียรตินิยมจากกระทรวงเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ผลงานที่โดดเด่นของครูเจือมีอยู่มากมาย ทั้งตำรับยา ตำรา และคู่มือสอนวิชาการงานและอาชีพ แต่ที่ประจักษ์แจ้งที่สุดได้แก่ครีมสมุนไพรบำรุงผิว ที่ชาวต่างชาติมาทดสอบเห็นผลจริงแล้วขอซื้อสูตรในราคาหลายสิบล้านบาท ครูเจือปฏิเสธขอเสนออันหนักแน่น เพราะได้ตั้งปณิธานไว้แล้วว่า จะขออุทิศตนเป็นผู้อนุรักษ์พืชสมุนไพรและตำรายาโบราณให้อยู่บนผืนแผ่นดินไทยให้เป็นประโยชน์แก่คนไทยตลอดไป

นายสมทรง แสงตะวัน

ครูภูมิปัญญาไทย ด้านเกษตรกรรม

ครูสมทรงเกิดและเติบโตในครอบครัวชาวนา จังหวัดสมุทรสงคราม จึงผูกพันกับสวนผลไม้ที่อุดมสมบูรณ์มายาวนาน แต่เมื่อเวลาผ่านไปกลับพบว่า ส้มโอพันธุ์ขาวใหญ่ที่เคยมีรสชาติหวานฉ่ำกลับกลายเป็นส้มโอรสขมเนื้อแห้งและไม่มีใครปลูกอีกต่อไป ครูสมทรงจึงคิดค้นหาวิธีที่จะพลิกฟื้นส้มโอพื้นเมืองที่กำลังจะสูญพันธุ์นี้ให้กลับมีชื่อเสียงอีกครั้ง และทำสำเร็จได้ด้วยการประยุกต์จากภูมิปัญญาดั้งเดิม โดยนำเกลือสมุทรและซีแตดนาเกลือมาโรยที่โคนต้น ทำให้ส้มโอพันธุ์นี้กลับมีรสหวานเป็นที่ต้องการของตลาดอีกครั้ง นอกจากนี้ยังทดลองใช้แมลงควบคุมแมลงภายในสวน ทำให้สวนส้มโอของครูสมทรงปลอดสารเคมีร้อยเปอร์เซ็นต์ นับว่าครูสมทรงได้ช่วยอนุรักษ์พันธุ์ส้มโอไว้ให้หวานอร่อยและสะอาดปลอดภัยดังเก่าก่อน ซึ่งนอกจากจะทำให้คนรุ่นหลังได้มีโอกาสลิ้มลองแล้ว ยังช่วยรักษาความหลากหลายของพืชพันธุ์ในประเทศเราด้วย

พระครูมานัสทีปัทภช

ครูภูมิปัญญาไทย ด้านการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

เจ้าอาวาสวัดโพธาราม จังหวัดพะเยา ท่านนี้เป็นผู้รู้และเข้าใจปัญหาทั้งทางโลกและทางธรรม เมื่อชาวบ้านเดือดร้อนจากฝนแล้ง จึงออกอุบายเพื่อปลุกจิตสำนึกและสร้างความเข้าใจให้ชุมชนร่วมกันอนุรักษ์ป่าได้ โดยท่านได้ประยุกต์ความเชื่อทางพระพุทธศาสนาเข้ากับภูมิปัญญาพื้นเมืองของภาคเหนือ ในรูปพิธีกรรมการบวชป่าและสืบชะตาแม่น้ำ โดยเฉพาะพิธีบวชป่านั้นนับเป็นนวัตกรรมของโลกที่เกิดขึ้นจากแนวคิดของพระครูและความร่วมมือจากชาวบ้าน กลายเป็นต้นแบบในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และยังเป็นหลักฐานแสดงถึงความสามารถของผู้นำทางศาสนาท่านนี้ ในการเชื่อมโยงหลักธรรมคำสอนเข้ากับธรรมชาติได้อย่างลึกซึ้งเป็นหนึ่งเดียว

MRS. KHAMSON SATHONG**THAI WISDOM TEACHER, INDUSTRY AND HANDICRAFT (PRAE WA SILK CLOTH WEAVING)**

This Phu Thai teacher had a chance to present Phrae Wa cloth to Her Majesty the Queen and was appointed by Bureau of the Royal Household to teach cloth weaving at Kut Na Kham Support Center in Sakon Nakhon province. She was later honored to be a leader of Phrae Wa cloth weaving women group of Kham Mueang district in weaving the world's longest Phrae Wa cloth to present to His Majesty the King in "Kanchanaphisek Phrae Wa cloth weaving" in commemoration of His Majesty's 50th Ascension to the Throne. She was granted such an honor because of her excellent handicraft skill and perfect artistic creativity. She also transfers this masterpiece heritage to later generations, just like she is praised to be "diamond of the first water in Thai Phrae cloth."

MR. JUEA BUNCHAISURIYA**THAI WISDOM TEACHER, THAI MEDICAL SCIENCE**

Mr. Juea, a resident of Khok Pho district, Pattani province, has studied Thai medical science so subtle that he can fluently read ancient treatise and researched several important medicines. In addition, he plants rare herbal plants for social benefits, thereby being offered honorable plaque from the Ministry of Agriculture and Agricultural Cooperatives. He has numerous outstanding works, e.g. medicinal prescriptions, treatise and job and profession teaching manual. However, the most obvious one is the skin nourishing herbal cream tested by foreigners, of which formula was offered for ten millions of baht. The offer was solemnly denied by him because he is determined to dedicating himself to conserving ancient herbal plants and medicinal prescriptions for the benefits of Thais.

MR. SOMSONG SAENGTAWAN**THAI WISDOM TEACHER, AGRICULTURE**

Mr. Somsong was born and grew up in an orchard family in Samut Songkhram province. He has been thus related with rich orchard. However, as time goes by, he found that Khao Yai pomelo once with juicy taste became dry and bitter and was no longer planted. Mr. Somsong therefore researched a way to revive nearly extinct native pomelo to its reputation again. He was successful by applying olden-times wisdom; that is to scatter sea salt and saltfield dust at the foot of pomelo tree. Pomelo then tastes as sweet as the market wants again. He also experimented by using insects to control insects in the orchard. His orchard is thus 100% chemical free. He has conserved pomelo species to be sweet, delicious, clean and safe as before, which not only allows later generations to taste it but also preserves Thailand's flora diversity.

PHRA KHRU MANUS-NATHEE-PITHAK**THAI WISDOM TEACHER, NATURAL RESOURCE AND ENVIRONMENT MANAGEMENT**

The abbot of Wat Pho Tha Ram in Phayao province is the well-rounded, who understands both worldly and moral problems. When villagers were in trouble due to dry spell, he used intelligent policy to arouse the conscience and create understanding for community to mutually preserve forests. He applied Buddhism beliefs with the northern local wisdom through the rituals of forest ordination and river fate continuation. Forest ordination, in particular, is the world's innovation, resulting from the idea of Phra Khru and cooperation of villagers. It has thus become a model in natural resource and environment management and an evidence of the ability of this religion leader in integrating dharma teaching with nature in a subtle manner.